

Tončkovo izpričevalo.

Dobro vem, da že vsi komaj pričakujete pusta, ko boste dobili v šoli izpričevala. Kdo pa bi tudi ne bil vesel onega lističa, ki vsakemu pove, kako visoko je že učenček došel v učenosti. Kako razveseli to starše, če prinesete dobra izpričevala domov! A nasprotno: ni je večje žalosti za roditelje kakor to, če vidijo, da otroci niso pridni in ubogljivi.

Zato vam želim vsem prav dobra izpričevala. Hočem vam pa povedati povestico, kako se je godilo Selanovemu Tončku lansko leto o tem času.

Selanov Tonček je bil pred letom junak prvega razreda naše vaške šole. Mlad je še bil, precej mlajši od drugih učencev, ker je hotel njegov striček, stanujoč v mestu, da gre Tonček malo prej v šolo. Neradi so ga vzeli, pa so ga le . . .

Bil je najmlajši in najmanjši v šoli. Malo večji je bil pač kot njegova papirnata torba, v kateri so zaropotale knjige kot vojaški boben, kadar jo je hitreje ubral domov.

Enkrat se mu je prav mudilo v šolo. Tri četrti na eno je bilo že preč, Tonček pa je bil še na domačem polju, in do šole je bilo skoro pol ure. Tako jo je pobiral kot še nikdar. Nekaj časa je tekel po dveh, pa mu je izpodrsnilo — bilo je namreč pred pustom — in ubral jo je par korakov po vseh štirih. Po polju je ležal debel sneg in tudi ob cesti ga je bilo še dovolj. Semtertja se je še poznalo, kako so njegovi tovariši legali v sneg, da so videli primeroma, kakšni so, ali pa iz ljubezni do mrzlega snega, ne vem, kako bi rekel . . . Kadar se je pa danes Tonček zagledal v te obcestne spomenike razposajenih tovarišev, se mu je vselej, kot nalašč, izpodtaknilo in padel je po zamrznjeni cesti, ali pa v sneg.

Prejšnji dan je namreč sneg precej kopnel, po noči pa je zmrzovalo in dopoldanje solnce ni moglo otajati cest, ki so bile popolnoma zamrznjene. Tonček

pa je v naglici doma en čevelj zamenjal, ki je bil starejšega brata, in ves podkovan . . .

In še ta torba! Kadar je padel, zaletela se mu je z vso močjo v glavo, da mu je zašumelo v glavi in zaropotalo v torbi . . . Bil je revež ves obupan in malo na jok se je že držal. Tovariša ni bilo že nikjer nobenega. Kar začne bití ura pri farni cerkvi. Tonček posluša, šteje in srce mu utripa . . . Zdaj veličastno zabrni veliki zvon — bila je ena.

Na jok je v hipu pozabil in jo ubral proti šoli, ki je stala takoj za malim logom. A pouk se je že pričel . . . Tu mu hipoma pride nenadna misel. Ustavi se in jo premišlja. Zdajci zasliši iz loga čudno šumenje. Posluša natančneje in že razloči posamezne glasove.

Nekaj ga je vleklo tja, saj je slišal dobro sosedovega Lojzka, kako se je smejal. Malo še postoji pomišljajoč, ali bi krenil tja ali ne. Ko se pa spomni, da se oni gotovo drsajo, pogleda pazno naokrog in jo ubere naravnost k tovarišem. Oddaleč ga že pozdravljajo, mu mahajo s klobuki in kričijo: „O, Tonček, kam pa kam? V šolo, v šolo!“ Toda Tonček je vedel, da se norčujejo, in spel je veselega obraza k njim v breg.

Bili so vsi trije njegovi sošolci: sosedov Lojzek, Pavličkov in Skalarjev. Namesto v šolo, šli so se rajši drsat sem v breg, kjer so naredili drvarji ozko gaz, ki je ponoči zamrznila. Po tej gazi so še dričali vsi štirje, ali stojé ali pa čepé. Njim se je pridružil tudi Tonček.

Vsi so se mu smejali, ko se je prekopicnil prvič, in tudi sam se je smejal.

Tako so se zabavali celi dve uri. Malo pred tremi pa so odšli po stranskih potih domov, kajti iz gorenjega konca vasi jih je bilo tudi nekaj, ki bi bili lahko povedali gospodu učitelju, da so jih videli . . . Prišli so sicer malo prej domov kot po navadi — pa kdo je pazil na to? . . .

Tončka je zeblo, pa vendar mu je postajalo vroče, ko je stopal proti domači hiši. Zdelo se mu je, da se mu na nosu pozna, da ni bil v šoli. In bal se je očeta in še nečesa . . .

Hudega ni bilo nič. Nihče ni omenil šole, in zdelo se mu je, da lahko kaj takega še poizkusi.

Pa so res tisti trije še parkrat naredili tako. Tonček je bil seveda tudi poleg. Vselej so srečno odšli. Nihče ni ničesar izvedel. Ko so pa zadnjič gospod učitelj izpraševali, kje so bili vsi štirje, ni vedel Tonček, kaj bi rekel. Molčal je in pogledal zdaj enega, zdaj drugega. Gospod učitelj niso nič rekli, le nekaj so zapisali v črno knjižico.

Tonček pa je takoj slutil, da ni to nič dobrega. Črez dva dni so dobili izpričevala. Tončku je rojilo po glavi, kaj bo, če gospod učitelj vse to napišejo v izpričevalo. Dva dni ga je to skrbelo in bil je ves potr. .

Dobil je res oni listič papirja, ki človeka do srca razveseli, ali pa v dno duše užalosti. Tonček je gledal in gledal. Številke je že malo poznal in je tudi vedel, kaj pomenijo primeroma v izpričevalu, vendar se danes ni mogel načuditi, kajti nekatere so bile tako čudne, in o njih so imeli njegovi součenci le slaba mnenja . . . V pisanju je bilo pa res tako čudno zapisano, tako skrivljeno in potlačeno, da je komaj spoznal to čudno kluko — pet . . . Tudi v računstvu je bilo nekaj podobnega, malo boljše je bilo pač, pa vendar samo komaj zadostno. Tonček je bil žalosten, odsile potr. Ko so jih prvič dobili, je bil mnogo boljši. Nobene četverke ni bilo nikjer, kaj še petice! . . .

Skalarjev je imel pa par takih petic, a vendar je skakal in kričal, da je vsak mislil: „Ta ima pa same enojke!“ . . . Tončku pa se kar ni dalo smehljati. Spominjal se je na one ure, ki jih je zamudil, zaradi katerih je dobil tudi tako izpričevalo.

Doma, doma — tam mu je šele huda predla. Komaj so oče pogledali v izpričevalo, že so posegli za omaro, Tonček pa k materi. A nič ni pomagalo . . . Naposled je moral še poljubiti tisto vitko brezovko, ki jo je sam odrezal očetu v gozdu.

Toda s tem še ni bilo končano. Oče so prav na koncu izpričevala dolgo časa nekaj brali in gledali, potem se pa obrnili k Tončku in vprašali:

„Kdaj te pa ni bilo v šoli?“

Tonček premišlja in odgovori: „Saj sem bil.“ —
„Kako? Kaj pa tu stoji?“ . . .

Tonček je vedel, da je izgubljen. Stisnil se je k peči. Kajti, da bi bilo tudi to napisano, kolikokrat ga ni bilo v šolo, tega do zadnjega trenutka ni mogel verjeti.

Pa je iznova zapela brezovka . . . Ehej, to sta jo šla! Zvečer pa post, naprej pa zapor ves ljubi dan . . .

Pa je pomagalo!

Mislite, da ostane še kdaj v logu, namesto da bi šel v šolo? Za ves svet ne! Toliko je že izkusil in izprevidel, da se vse izve, in da hodi samo zato v šolo, da bo kdaj kaj znal, torej samo v svojo korist. Da ga starši malo silijo k učenju, to dela le njih dobrota . . .

In če včasih katera pade, tudi ni odveč . . . Pri Tončku že ni bilo! Na koncu leta je prinesel tako dobro izpričevalo, da so ga kar morali izpustiti v drugi razred.

In letos? Pravijo, da bo dobro. Po strani sem pa slišal, da je eden najboljših, da bo celo odličnjak . . .

Kaj se ve? Priden je res postal od tistega časa, ko je na lastni koži začutil brezovo olje. Striček iz mesta pa mi je celo trdil, da ga vzame drugo leto k sebi v mesto, in Bog zna, če ne bo iz tega Tončka kdaj velik gospod . . .

Slavko Slavič.

O Svečnici.

Pojdi dete k jaslicam,
Sveče tam prižgi,
Da ves hlevce Jezusčkov
V lučkah zažari.

In ko hlevce v svečicah
Bo žarel lepó,
Skleni drobni ročki ti,
Moli ti takó:

„Tebi, božje Detece,
Lučke te goré,
Tebi zdaj darujem vse,
Dušo in srce!“

Taras Vaziljev.

